

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7EMCdo/3/2013
Identifikačné číslo spisu:	5109235661
Dátum vydania rozhodnutia:	26.02.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Oľga Trnková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:5109235661.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a. s., so sídlom v Bratislave, Mamateyova 7, Krajská pobočka Žilina, pracovisko Čadca, so sídlom v Čadci, Palárikova 91, proti povinnému O.I., bývajúcemu v M., pre vymoženie 17,83 € s prísl., vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 18 Er 4 263/2009, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Žilina z 28. decembra 2012, č. k. 18 Er 4263/2009-17, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Okresného súdu Žilina z 28. decembra 2012, č. k. 18 Er 4263/2009-17 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súdu Žilina na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Žilina uznesením z 28. decembra 2012, č. k. 18 Er 4263/2009-17 námietky povinného proti exekúcii zamietol. V odôvodnení uviedol, že na základe návrhu oprávneného bolo súdnemu exekútorovi vydané poverenie na vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu - rozsudku Okresného súdu Čadca z 20. apríla 2005, č. k. 6 C 7/2005. Povinný podal proti exekúcii v zákonom stanovenej lehote námietky s odôvodnením, že o predmetnom rozsudku nemá žiadnu vedomosť, nebol mu doručený, preto nemohol nadobudnúť právoplatnosť a vykonateľnosť. Exekučný súd dospel k záveru, že nie je oprávnený preskúmať rozhodnutie, ktoré tvorí podklad na vykonanie exekúcie, nakoľko námietky proti exekúcii nie sú opravným prostriedkom proti exekučnému titulu. Skutočností, ktoré existovali pred vydaním exekučného titulu, nemožno namietat' v námietkach, pretože ich povinný mohol namietat' iba v pôvodnom konaní. Základným procesným predpokladom pre vykonanie exekúcie je totiž vykonateľné rozhodnutie a exekučný súd v prvom rade skúma, či rozhodnutie, ktoré má byť exekučným titulom je vykonateľné, čo v danom prípade bolo splnené. Teda exekučný súd iba skúma, či ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané) ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jednak určitosť, zrozumiteľnosť a presnosť označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať). V rámci tohto skúmania nie je exekučný súd oprávnený posudzovať vecnú správnosť (skutkové a právne závery) rozsudku všeobecného súdu. Nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom, nemôže naprávať

chyby a nedostatky exekučného titulu. Povinný ani nepredložil dôkazy o svojom tvrdení - nedoručení mu exekučného titulu.

Proti tomuto uzneseniu prvostupňového súdu podal na podnet povinného mimoriadne dovolanie generálny prokurátor. Navrhol ho zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Namietal tzv. inú vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Poukázal na znenie ustanovení § 251 ods. 1, 4 O.s.p., § 41 ods. 1, § 50 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a uviedol, že exekučné konanie sa spravuje princípom ochrany a obrany povinného a tretích osôb pri uskutočňovaní exekúcie. V exekučnom konaní má povinný viacero právnych prostriedkov obrany a ochrany svojho postavenia, ktoré môže využiť, ak sa vyskytnú absolútne alebo relatívne prekážky ďalšieho postupu exekučných orgánov. Z Exekučného poriadku vyplýva, že jedným z prostriedkov obrany povinného v exekučnom konaní sú námietky podľa § 50, ktoré však nie sú opravným prostriedkom, ktorým by sa napádal samotný exekučný titul. Konanie o námietkach má povahu samostatného incidenčného konania iniciovaného povinným. Podľa § 50 ods. 1 Exekučného poriadku okolnosti, ktoré bránia vymáhateľnosti nároku a dôvody, pre ktoré je exekúcia neprípustná, sú zároveň dôvodmi na zastavenie exekúcie v ktoromkoľvek jej štádiu (§ 57 ods. 1 písm. a/, b/ a g/). Patrí medzi ne aj nedostatok formálnej alebo materiálnej vykonateľnosti rozhodnutia. Pokiaľ povinný v námietkach proti exekúcii namieta nedostatok riadneho doručenia exekučného titulu, t. j. jeho formálnu nevykonateľnosť, je exekučný súd povinný vykonať šetrenie na túto okolnosť. Túto povinnosť možno vyvodiť zo zásady spravodlivej ochrany práv účastníkov exekučného konania vyplývajúcej z § 1 O.s.p., ktorý v zmysle § 251 ods. 4 platí aj pre exekučné konanie. Exekučný súd pritom nie je viazaný potvrdením o právoplatnosti a vykonateľnosti, preto je oprávnený sám preskúmať, či rozhodnutie je skutočne vykonateľné. To platí tým viac v štádiu exekučného konania, v ktorom je namietaná spôsobilosť rozhodnutia byť exekučným titulom. Pri skúmaní, či rozhodnutie, na základe ktorého sa má vykonať exekúcia, bolo povinnému riadne doručené, vychádza zo skutočností vyplývajúcich z obsahu spisu, v ktorom bolo rozhodnutie vydané, prípadne zo skutočností a okolností doručenia, zistených pomocou šetrenia, ktoré vykonal. Nejde o posudzovanie obsahovej správnosti rozhodnutia, ale skúmanie jeho formálnej vykonateľnosti. Skutočností významné pre záver, že rozhodnutie súdu (exekučný titul) je vykonateľné, zisťuje exekučný súd aj v prípade, že rozhodnutie je opatrené tzv. doložkou vykonateľnosti, pokiaľ je jej správnosť zo strany povinného spochybňovaná, lebo nie je ňou viazaný. Preto sa nemožno stotožniť so záverom prvostupňového súdu. Povinný napokon nemôže predložiť žiaden dôkaz o nedoručení mu predmetného rozsudku, pretože skutočnosti preukazujúce doručenie rozhodnutia vyplývajú z doručenky zachytávajúcej postup pri doručovaní. Poukázal pritom na obdobné rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Okresný súd v predmetnej veci nevykonával žiadne úkony smerujúce k objasneniu okolností doručenia exekučného titulu povinnému, napriek jeho námietkam.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas (§ 243g O.s.p.) generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie okresného súdu v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 243e ods. 2 O.s.p. mimoriadne dovolanie možno podať len proti tomu výroku súdneho rozhodnutia, ktoré účastník konania, osoba dotknutá týmto rozhodnutím namieta.

Podľa ods. 3 tohto ustanovenia generálny prokurátor Slovenskej republiky nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 242 ods. 2 O.s.p.).

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vady konania uvedené v § 237 O.s.p. generálny prokurátor nenamietal a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

So zreteľom na obsah mimoriadneho dovolania a tiež zákonnú povinnosť (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie súdu nebolo vydané v konaní postihnutom tzv. inou vadou konania, zaoberal sa Najvyšší súd Slovenskej republiky aj otázkou, či konanie v danej veci nie je postihnuté procesnou vadou tejto povahy.

Inou vadou konania (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.) je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p., nezakladá zmatečnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní a dôsledkom vecná nesprávnosť rozhodnutia.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní namietal, že konanie v danej veci má byť postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Táto mala spočívať v tom, že okresný súd nevykonával žiadne úkony smerujúce k objasneniu okolností doručenia exekučného titulu, napriek tomu, že povinný (v námietkach proti exekúcii) namietal jeho právoplatnosť a vykonateľnosť.

Z obsahu pripojeného spisu vyplýva, že oprávnená podala proti povinnému u súdneho exekútora (JUDr. Jozefa Rišiana) 24. novembra 2009 návrh na vykonanie exekúcie pre vymoženie sumy 17,83 €, na základe exekučného titulu - rozsudku Okresného súdu Čadca z 20. apríla 2005, č. k. 6 C 7/2005, ktorý nadobudol právoplatnosť 23. augusta 2005 a vykonateľnosť 30. augusta 2005. Týmto bola povinnému (odporcovi) uložená povinnosť uhradiť oprávnenej (navrhovateľke) sumu 17, 83 € a trovy konania 3,32 € (čl. 3). Následne žiadosťou z 25. novembra 2009 požiadal súdny exekútor Okresný súd Žilina a udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktorý jej - vydaním poverenia z 3. decembra 2009, č. 5511 061882* - vyhovel. Povinný podal proti exekúcii 11. februára 2010 námietky -označené ako „sťažnosť proti upovedomeniu o začatí exekúcie“- a žiadal upovedomenie zrušiť a celé konanie zastaviť. Dôvodil tým, že o exekučnom titule nemá žiadnu vedomosť, tento mu nebol doručený. O námietkach okresný súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že ich z uvedených dôvodov zamietol.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p. ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Podľa § 251 ods. 4 O.s.p. na výkon rozhodnutia a exekučné konanie podľa osobitného predpisu sa použijú ustanovenia predchádzajúcich častí, ak tento osobitný predpis neustanovuj inak. Rozhoduje sa však vždy uznesením.

Podľa § 50 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) povinný môže vzniesť u exekútora povereného vykonaním exekúcie do 14 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie námietky proti exekúcii, ak po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku alebo bránia jeho vymáhateľnosti, alebo ak sú tu iné dôvody, pre ktoré je exekúcia neprípustná. To isté platí, ak sa namieta, že oprávnený alebo povinný nie sú právnymi nástupcami osoby uvedenej v exekučnom titule. Námietky musia byť odôvodnené a na dodatočne uvedené dôvody sa neprihliadne. Ak po podaní námietok exekútor upustil od vykonania exekúcie, o námietkach netreba rozhodnúť.

Podľa § 41 ods. 1 Exekučného poriadku exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok.

Účelom exekučného konania je teda nútená realizácia práva vykonaná zásahom do majetkových práv povinného, ktorá sa uskutočňuje za podmienok a predpokladov vymedzených procesnými predpismi (Exekučným poriadkom). Námietky sú procesnou obranou povinného proti neprípustnej exekúcii.

V zmysle citovaného ustanovenia § 50 ods. 1 prvá veta Exekučného poriadku okolnosti, ktoré bránia vymáhateľnosti nároku a dôvody, pre ktoré je exekúcia neprípustná, sú zároveň dôvodmi na zastavenie exekúcie v ktoromkoľvek jej štádiu (§ 57 ods. 1 písm. a/, b, g/). Patrí teda medzi ne aj nedostatok formálnej alebo materiálnej vykonateľnosti rozhodnutia. Pokiaľ povinný v námietkach proti exekúcii namieta nedostatok doručenia exekučného titulu, t. j. jeho formálnu nevykonateľnosť, je exekučný súd povinný vykonať šetrenie na túto okolnosť. Túto povinnosť možno vyvodiť zo zásady spravodlivej ochrany práv účastníkov exekučného konania vyplývajúcej z 1 § O.s.p., ktorý v zmysle § 251 ods. 4 O.s.p. platí aj pre exekučné konanie, ako konštatoval aj generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní.

Exekučný súd nie je viazaný potvrdením o vykonateľnosti, preto je oprávnený sám preskúmať, či rozhodnutie je skutočne vykonateľné. To platí tým viac v štádiu exekučného konania, v ktorom je namietaná spôsobilosť rozhodnutia byť exekučným titulom. Pri skúmaní, či rozhodnutie, na základe ktorého sa má vykonať exekúcia, bolo povinnému riadne doručené, vychádza zo skutočností vyplývajúcich z obsahu spisu, v ktorom bolo rozhodnutie vydané, prípadne zo skutočností o okolnostiach doručenia, zistených pomocou šetrenia, ktoré vykonal. Nejde pritom o posudzovanie obsahovej správnosti rozhodnutia, ale o skúmanie jeho formálnej vykonateľnosti.

V preskúmvanej veci napriek námietkam povinného o tom, že mu nebolo doručené rozhodnutie o uložení mu povinnosti zaplatiť vymáhanú sumu, nevykonala exekučný súd na túto okolnosť žiadne šetrenie. Tým zaťažil svoje konanie vadou zakladajúcou dôvodnosť podaného mimoriadneho dovolania, t. j. napadnuté uznesenie bolo vydané v konaní postihnutom inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243h ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a konania o mimoriadnom dovolaní (pozri primerane § 243d ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.